

บทที่ 3

ลักษณะของธุรกิจลิสซิ่ง

3.1 ลักษณะทั่วไปของการประกอบกิจการลิสซิ่งในประเทศไทย

ลักษณะของการประกอบธุรกิจลิสซิ่งในประเทศไทยนั้นส่วนใหญ่มักจะดำเนินกิจการทั้งทางด้านเช่าซื้อ (Hire Purchase) สิ้นเชื่อระยะยาว (Leasing) สิ้นเชื่อแฟกตอริง (Factoring) และการให้เช่ารถยนต์ และรถเชิงพาณิชย์ อย่างเช่น รถเครน เป็นต้น ซึ่งจะมีสินค้าหลักได้แก่รถยนต์ทุกประเภท และเครื่องจักรโรงงาน รวมถึงอุปกรณ์ในการอุตสาหกรรม การประกอบธุรกิจลิสซิ่งได้ในประเทศไทยต้องมีใบอนุญาตจากกระทรวงพาณิชย์ ส่วนการทำธุรกิจเช่าซื้อจะได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย

การทำธุรกิจลิสซิ่งในประเทศไทยสามารถแบ่งแยกธุรกิจได้เป็น 5 ประเภทดังนี้

1. Commercial Leasing หมายถึง การให้บริการเช่าสินทรัพย์ทุกประเภทสำหรับผู้ประกอบการ โดยเฉพาะผู้ประกอบการที่เป็นนิติบุคคลที่มีความต้องการจะใช้ทรัพย์สินนั้นๆ ทั้งรถยนต์ เครื่องจักร อุปกรณ์ การผลิต อุปกรณ์ไฟฟ้า เครื่องใช้สำนักงาน และ สิ้นเชื่อคงคลัง (การจํานำวัตถุดิบเพื่อการผลิตหรือสินค้าสำเร็จรูปที่รอการขาย)

2. Fleeting Leasing หมายถึง การให้บริการเช่ายานพาหนะ พวกรถยนต์ที่ทำให้ผู้เช่าปลอดภาระการผูกพันในการเช่าทรัพย์สินที่เช่า อาทิ ภาระที่เป็นเจ้าของ ภาระในการผ่อนชำระ ภาระการบำรุงรักษาภาระในการทำประกันภัยและภาระในการจอดและต่อทะเบียนรถยนต์ ซึ่งส่วนมากบริษัทลิสซิ่งพวกนี้ มักจับลูกค้ากลุ่มบริษัทที่ใช้รถยนต์จำนวนมากๆ โดยบริษัทลิสซิ่งจะเข้าไปจัดซื้อรถยนต์ไปจนถึงการรับรถยนต์ที่เช่าคืน และขายทิ้งรถยนต์ที่เช่าเมื่อหมดอายุสัญญา

3. Factoring Leasing เป็นการปล่อยสินเชื่อเพื่อการพาณิชย์ในระยะสั้นและระยะกลาง ให้กับผู้ประกอบการธุรกิจและอุตสาหกรรมอย่างต่อเนื่องในทุกขั้นตอน ซึ่งจะเริ่มด้วยการหาวัตถุดิบไปสู่ขบวนการผลิตและจำหน่าย โดยการทำสินเชื่อแฟกตอริงนั้น จะมีกระบวนการเริ่มด้วยการเข้าไปซื้อสิทธิและโอนสิทธิหนี้การค้า เมื่อมีผู้ต้องการขาย คือเป็นการซื้อลด

สัญญาการค้าจากธุรกรรมที่มีการตกลงว่าจะจ่ายหรือชำระกัน การทำธุรกิจแฟกตอริงนี้มีไม่มากนักเนื่องจากมีความเสี่ยงและฐานะของลูกค้าเปลี่ยนแปลงได้บ่อย อีกทั้งปัจจัยแวดล้อมภายนอกยังมีอิทธิพลกระทบได้อยู่ตลอดเวลา แม้จะมีการวิเคราะห์กันแล้วก็ตาม และที่สำคัญความต้องการสินเชื่อแฟกตอริงมักมีไม่มากนัก

4. Hire Purchase เป็นการทำการเช่าซื้อสินทรัพย์ ส่วนใหญ่จะมีการกำหนดระยะเวลาการเช่าซื้อไว้ตั้งแต่ 12 เดือนจนถึง 48 เดือน โดยในสัญญาจะระบุการผ่อนชำระเป็นรายเดือนบวกกับอัตราดอกเบี้ยต่อปี และจะกำหนดว่าเมื่อถึงกำหนดแล้ว ผู้เช่าซื้อต้องรับโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินไป ซึ่งก็คือการผ่อนชำระจนครบ และกรรมสิทธิ์ตกเป็นของผู้เช่าซื้อ การเช่าซื้อสินทรัพย์นั้นส่วนใหญ่บริษัทลิสซิงจะเน้นการปล่อยสินเชื่อรถยนต์ บางบริษัทอนุมัติสินเชื่อสำหรับรถยนต์ใหม่เท่านั้น แต่บางบริษัทจะปล่อยสินเชื่อเฉพาะรถยนต์มือสองซึ่งจะมีอัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่าเป็นเท่าตัว แต่ในขณะเดียวกันก็มีความเสี่ยงสูงควบคู่กันด้วย

5. การให้เช่ารถยนต์ การบริการให้เช่ารถยนต์จะขึ้นอยู่กับนโยบายของแต่ละบริษัท

ปัญหาที่ทำให้ธุรกิจลิสซิงในประเทศไทยยังไม่แพร่หลายเท่าที่ควรเนื่องจากยังขาดความรู้ความเข้าใจด้านบัญชีและภาษีอากร ซึ่งปัจจุบันลิสซิงที่จดทะเบียนและเป็นสมาชิกสมาคมลิสซิงไทย มีเพียง 30 รายเท่านั้น นอกนั้นไม่ได้จดทะเบียนเป็นบริษัทลิสซิงโดยตรงส่วนใหญ่แล้วมักจะทำการควบคู่กับการเช่าซื้อ (Hire Purchase) และบางแห่งดำเนินการเช่าซื้อเพียงอย่างเดียว ในเมื่อปี พ.ศ.2535 กรมสรรพากรได้นำระบบภาษีมูลค่าเพิ่มเข้ามาใช้ภายในประเทศไทย กิจกรรมที่ดำเนินธุรกิจลิสซิงจึงได้รับผลประโยชน์ในด้านภาษีมูลค่าเพิ่มค่อนข้างมากกว่าธุรกิจเช่าซื้อ เช่น ผู้เช่าซื้อรถยนต์นั่งไม่เกิน 10 คน ภาษีซื้อที่เกิดจากการเช่ารถยนต์จากบริษัทลิสซิงสามารถขอคืนหรือนำไปบันทึกเป็นเครดิตของภาษีขายได้ จึงทำให้กิจการนิติบุคคลหลาย ๆ แห่ง ให้ความสนใจในการซื้อทรัพย์สินโดยวิธีลิสซิงมากยิ่งขึ้น

ในทางกฎหมายการให้เช่าสินทรัพย์แบบลิสซิงถือเป็นเอกเทศสัญญาที่คู่สัญญาจะตกลงกำหนดเงื่อนไขการให้เช่าเป็นอย่างไรก็ได้การบังคับตามกฎหมายจะขึ้นอยู่กับสัญญาที่ตกลงกันไว้ เว้นแต่กรณีที่ได้ตกลงกันไว้ก็ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการให้เช่ามาใช้เช่นมาใช้บังคับในทางธุรกิจการให้เช่าสินทรัพย์แบบลิสซิงซึ่งถือเป็นรูปแบบหนึ่งของการให้บริการสินเชื่อในรูปแบบของการให้เช่าสินทรัพย์แทนที่จะให้สินเชื่อในรูปแบบเงินสด

การพิจารณาคัดเลือกลูกค้าจะคำนึงถึงความสามารถของลูกค้าในการใช้สินทรัพย์ที่เช่า ในการก่อให้เกิดรายได้เพียงพอที่จะจ่ายค่าเช่าโดยไม่คำนึงถึงตลาดของกิจการของลูกค้าหรือ ปัจจัยหลักทรัพย์ค้ำประกันดังเช่นการปล่อยสินเชื่อของสถาบันการเงิน แต่เพื่อลดความเสี่ยงที่จะเกิดความเสียหายจากการให้สินเชื่อสัญญาเช่าระยะยาว ผู้ให้เช่าจึงมักกำหนดมาตรฐานในการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อไว้ว่า นอกจากผู้เช่าจะต้องมีคุณสมบัติเหมาะสมที่แสดงให้เห็นว่า สามารถที่จะชำระหนี้คืนได้ครบถ้วนตามสัญญาแล้ว ยังต้องมีหลักประกันต่อไปนี้ด้วยคือ

1. บุคคลค้ำประกัน ซึ่งอาจเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลก็ได้
2. ผู้ขอใช้บริการที่ขอสินเชื่อกรรมสิทธิ์ในสินทรัพย์จะเป็นของบริษัทผู้ให้เช่าจนกว่า บริษัทฯ จะได้รับชำระชำระหนี้คืนครบถ้วนตามสัญญา ซึ่งในการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อ บริษัทฯ จะพิจารณามูลค่าในโอกาสของทรัพย์สินที่ขอสินเชื่อว่าสามารถรองรับความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่บริษัทฯ ในกรณีที่ผู้เช่าไม่ชำระหนี้คืนตามสัญญาหรือไม่ ทั้งนี้ หากสินทรัพย์ที่ขอเช่าเป็นสินทรัพย์ที่ต้องการจดทะเบียนกรรมสิทธิ์ตามกฎหมายสินทรัพย์นั้นจะต้องจดทะเบียนในชื่อของบริษัทฯ และเอกสารประกอบการจดทะเบียนดังกล่าวจะต้องเก็บไว้ที่บริษัทฯ ด้วย

การถือกรรมสิทธิ์ในสินทรัพย์เอาไว้เป็นเพียงมาตรการหนึ่งในการผูกพันผู้เช่าให้ชำระหนี้ตามสัญญาเท่านั้น บริษัทฯ มิได้มีเป้าหมายที่จะยึดสินทรัพย์ดังกล่าวแต่อย่างใด

3. การจัดทำประกันภัยสินทรัพย์ที่ขอสินเชื่อ โดยปกติบริษัทฯ จะกำหนดให้ผู้เช่าทำประกันภัยสินทรัพย์ที่ขอสินเชื่อทุกรายการ ในวงเงินที่ไม่น้อยกว่าวงเงินสินเชื่อโดยผู้เช่าจะเป็นผู้ชำระค่าเบี้ยประกันภัยและระบุให้บริษัทฯ เป็นผู้รับผลประโยชน์

3.2 ประโยชน์จากการเช่าแบบลิสซิ่ง

ผู้เช่าจะได้รับประโยชน์จากการเช่าแบบลิสซิ่ง สามารถจำแนกได้เป็น 12 ประการ ดังนี้

1. ช่วยให้กิจการมีทางเลือกในการใช้สินทรัพย์ของกิจการไม่ว่าจะเป็นการซื้อ เช่า หรือเช่าซื้อ ก็ตามมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้น เป็นการลดความเสี่ยงในด้านเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างเร็ว เช่น คอมพิวเตอร์ รถยนต์ เป็นต้น

2. ช่วยให้กิจการเลือกใช้เงินลงทุนหมุนเวียนของกิจการได้อย่างเต็มที่ เป็นการแบ่งเบาภาระการใช้เงินลงทุน โดยไม่ต้องนำมาใช้เต็มจำนวน และเงินทุนไม่ไปจมอยู่ในสินทรัพย์มากเกินไป
3. กิจการมีโอกาสในการเลือกหรือต่อรองเงื่อนไขในการเช่าทรัพย์สินได้ตามความเหมาะสมและมีโอกาสในการตัดสินใจเลือกได้ดียิ่งขึ้น
4. การเลือกเช่าแบบลิสซิ่งผู้เช่าจะได้รับวงเงินค่าน้ำสูงกว่าการเลือกซื้อสินเชื่อบริษัทอื่นมีลักษณะค่าน้ำผ่อนปรนยืดหยุ่นได้
5. ผู้เช่าสามารถเลือกระยะเวลาเช่าทรัพย์สินได้ตั้งแต่ 3-5 ปี โดยไม่จำเป็นต้องใช้ทรัพย์สินจนหมดอายุหรือราคาซากของทรัพย์สิน
6. ในการเช่าแบบลิสซิ่งจะเป็นการเช่าในรูปแบบนิติบุคคลเท่านั้น และ ค่าเช่าจะเป็นจำนวนคงที่ไม่เปลี่ยนแปลงตลอดอายุการเช่าทรัพย์สินนั้น
7. การเช่าแบบลิสซิ่งไม่ต้องมีหลักทรัพย์ค้ำประกันแต่จะพิจารณาที่ตัวองค์กรมากกว่าผิดกับการใช้สินเชื่อบริษัทอื่นที่ยุ่ยยากและมีขั้นตอนมากและยังต้องนำหลักทรัพย์มาค้ำประกันอีกด้วย
8. ผู้เช่ามีสิทธิในการเลือกซื้อหรือไม่ซื้อสินทรัพย์นั้นเมื่อสัญญาเช่าสิ้นสุดลง
9. การเช่าแบบลิสซิ่งเป็นการเช่าทรัพย์สินประเภทหนึ่ง ไม่ถือเป็นหนี้สินของกิจการทำให้ฐานะทางการเงินของผู้เช่าทรัพย์สินไม่มีการเปลี่ยนแปลง
10. เมื่อผู้เช่าดำเนินงานอยู่ในรูปของกิจการ และทำการเช่าทรัพย์สินแบบลิสซิ่ง ค่าเช่าถือเป็นค่าใช้จ่ายจะนำไปคำนวณกำไรสุทธิได้ทั้งจำนวนที่จ่ายไปในแต่ละงวดบัญชี
11. การเช่าแบบลิสซิ่งเป็นกิจการให้บริการซึ่งต้องจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ซึ่งจะได้รับประโยชน์จากภาษีซื้อเมื่อกิจการได้จ่ายค่าเช่าแต่ละงวด
12. เมื่อมีการจ่ายค่าเช่าทรัพย์สินแบบลิสซิ่งไม่ต้องมีการหักภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายตามประกาศกรมสรรพากรที่ท.ป.34/2534

3.3 ข้อแตกต่างระหว่างการเช่าแบบลิสซิ่ง กับการให้เช่าและการเช่าซื้อ

การเช่าแบบลิสซิ่งมีความแตกต่างจากการให้เช่าและการเช่าซื้อโดยทั่วไป ในประเด็นที่สำคัญคือ การเช่าแบบลิสซิ่งมีการอนุมัติวงเงินสินเชื่อให้ถึง 100 % ของมูลค่าสินทรัพย์ ซึ่งมากกว่าการให้เช่าซื้อ มีการผ่อนผันให้มีหรือไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันก็ได้ ผู้เช่าและผู้ให้เช่าจะต้องเป็นนิติบุคคลเท่านั้น และการเช่าแบบลิสซิ่งเมื่อถึงกำหนดแล้วผู้เช่าจะรับซื้อโอนกรรมสิทธิ์สินทรัพย์นั้นๆ หรือไม่ได้ขึ้นอยู่กับสัญญาที่ทำไว้ตั้งแต่เริ่มต้น ซึ่งในการเช่าซื้อโดยทั่วไปเมื่อถึงกำหนดจะต้องรับซื้อสินทรัพย์นั้นไป สำหรับข้อแตกต่างในประเด็นอื่น ๆ ได้แสดงรายละเอียดในตาราง 3.1 ดังนี้

ตาราง 3.1 แสดงความแตกต่าง ระหว่างการเช่า และการเช่าซื้อ โดยทั่วไปกับการเช่าแบบลิสซิ่ง

ลักษณะ	การเช่า	การเช่าซื้อ	การเช่าแบบลิสซิ่ง
1. ชนิดของสินทรัพย์	สินทรัพย์ทั่วไป	สินทรัพย์ทั่วไป เช่น เครื่องจักร เครื่องมือ เครื่องกล เฉพาะอย่าง	สินทรัพย์เฉพาะ อย่าง
2. วงเงินสินเชื่อ(คิดเป็นร้อยละของมูลค่าสินทรัพย์)	ไม่มี	70-80%	100%
3. เงินวางประกัน	ไม่มี	มี	มี/ไม่มี
4. สินค้าคงคลังของผู้ให้เช่า	มี	มี/ไม่มี	ไม่มี
5. วัตถุประสงค์ของการเช่า	ใช้สินทรัพย์ชั่วคราว	เป็นเจ้าของสินทรัพย์	ใช้สินทรัพย์ระยะยาว
6. ผู้ให้เช่า	บุคคล/นิติบุคคล	บุคคล/นิติบุคคล	นิติบุคคล
7. ผู้เช่า	บุคคล/นิติบุคคล	บุคคล/นิติบุคคล	นิติบุคคล

ตาราง 3.1(ต่อ)

ลักษณะ	การเช่า	การเช่าซื้อ	ลิขสิทธิ์
8. การคิดค่าเช่า ค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษา	คิดต้นทุนเฉลี่ยโดยรวมจากผู้เช่ารายแรก	คิดต้นทุนทั้งหมดจากค่าจัดการค่าสินทรัพย์	คิดต้นทุนทั้งหมด เช่น ค่าดอกเบี้ยจากผู้เช่ารายแรก
9. การจ่ายเงินของผู้เช่า	ค่าเช่าถือเป็นค่าใช้จ่าย	ค่าเช่าถือเป็นส่วนหนึ่งของราคาซื้อ	ค่าเช่าถือเป็นค่าใช้จ่าย
10. หน้าที่การบำรุงรักษาและซ่อมแซม	ผู้ให้เช่า	ผู้เช่าซื้อ	ผู้เช่า/ผู้ให้เช่า (ตามข้อตกลง)
11. การรับผิดชอบในการสูญหาย	ผู้ให้เช่า	ผู้เช่าซื้อ	ผู้เช่า
12. การยกเลิกสัญญา	เมื่อใดก็ได้ (ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งบอกเลิกสัญญา)	ผู้เช่าซื้อบอกเลิกโดยส่งมอบสินทรัพย์คืน	ผู้เช่าบอกเลิกฝ่ายเดียวไม่ได้
13. การปฏิบัติเมื่อหมดสัญญาผู้ให้เช่า	ต้องคืนสินทรัพย์ให้ผู้เช่าซื้อ	โอนกรรมสิทธิ์สินทรัพย์ต่อได้	ขอซื้อหรือเช่า
14. ประกันภัย	ไม่มีข้อกำหนด	ไม่มีข้อกำหนด	ส่วนมากมักกำหนดให้ผู้เช่าเป็นผู้ทำประกัน
15. กรรมสิทธิ์ในสินทรัพย์	ผู้ให้เช่า	ผู้ให้เช่า (โอนสินทรัพย์โดยอัตโนมัติ)	ผู้ให้เช่า (โอนเมื่อซื้อขาย)
16. โอนสิทธิ์การเช่า	ทำไม่ได้แต่ตกลงยกเว้นได้	ตามแต่จะทำตามสัญญาตกลงกัน	ทำได้แต่ต้องโอนแก่บุคคลที่มีคุณสมบัติตามที่ประกาศกรมสรรพากรกำหนด

ตาราง 3.1(ต่อ)

ลักษณะ	การเช่า	การเช่าซื้อ	ลิขสิทธิ์
17.เช่าช่วง	ทำไม่ได้แต่ตกลง ยกเว้นได้	ตามแต่จะทำสัญญา ตกลงกัน ผู้เช่าซื้อ	ทำไม่ได้
18. การบันทึกสิน ทรัพย์	ผู้เช่า	ผู้เช่าซื้อ	ผู้ให้เช่า
19. การบันทึกหนี้สิน	ไม่ต้องบันทึก	ผู้เช่าซื้อ	ไม่ต้องบันทึก
20. ผู้ตัดค่าเสื่อมราคา สินทรัพย์	ผู้ให้เช่า	คอกเบี้ย	ผู้ให้เช่า
21. ค่าใช้จ่ายของผู้เช่า ที่บันทึกได้	ค่าเช่าทั้งจำนวน	คอกเบี้ย	ค่าเช่าทั้งจำนวน
22. รายได้ของผู้ให้เช่า ที่บันทึกได้	ค่าเช่าทั้งจำนวน	คอกเบี้ย	ค่าเช่าทั้งจำนวน

3.4 ลักษณะการให้บริการสินเชื่อบนเช่าซื้อ

ลักษณะการดำเนินงานของธุรกิจเช่าซื้อโดยทั่วไปก็คือผู้ที่ประสงค์จะได้สินค้าบางชนิดแต่ไม่มีกำลังทรัพย์เพียงพอที่จะชำระสินค้าดังกล่าวได้ทันทีจึงจำเป็นต้องหาวิธีผ่อนชำระ ซึ่งอาจจะทำได้ในรูปสัญญาซื้อผ่อนชำระราคา ซึ่งอาจกระทำได้ในรูปของสัญญาซื้อขายผ่อนส่ง แต่สัญญานี้มีข้อบกพร่องอยู่ตรงที่ว่าหากไม่มีการตกลงเงื่อนไขการโอนกรรมสิทธิ์ไว้เป็นอย่างอื่นแล้ว กรรมสิทธิ์ในสินค้าย่อมโอนไปยังผู้ซื้อทันที เจ้าของสินค้าอาจตกอยู่ในภาวะเสียเปรียบไม่มีอะไรค้ำรองบังคับให้ผู้เช่าซื้อผ่อนส่งชำระราคาจนครบได้ แต่หากกระทำในรูปสัญญาเช่าซื้อแล้วก็มีผลให้ผู้เช่าซื้อได้รับประโยชน์ คือได้รับสินค้าที่เช่าซื้อไปทันทีโดยที่เจ้าของสินค้าผู้ให้เช่าซื้อก็ยังมีส่วนหลักประกันในการที่จะชำระราคา เพราะกรรมสิทธิ์ในสินค้าที่เช่าซื้อยังไม่โอนไปยังผู้เช่าซื้อจนกว่าผู้ให้เช่าซื้อจะได้รับชำระราคาครบถ้วนแล้ว นอกจากนี้ การเช่าซื้อยังมีส่วนช่วยให้ระบบเศรษฐกิจขยายตัวได้ด้วยเพราะช่วยให้มีการระบายสินค้าออกสู่

ตลาดมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม ในระบบเศรษฐกิจปัจจุบันการที่เจ้าของสินค้าหรือผู้มาติดต่อ (The dealer) จะให้ผู้เช่าซื้อเช่าซื้อโดยตรงแล้วก็จะอาจก่อให้เกิดปัญหาขึ้นว่าขึ้นว่าแม้ว่าผู้ให้เช่าซื้อยังคงมีกรรมสิทธิ์ในสินค้าที่เช่าซื้อก็ตาม แต่ถ้าผู้เช่าซื้อผิดนัดไม่ชำระราคาแล้วก็จะเกิดปัญหายุ่งยากในการที่จะติดตามสินค้าที่เช่าซื้อคืนมา เพราะเจ้าของสินค้าหรือผู้มาติดต่อที่เป็นผู้ให้เช่าซื้อ นั้นบางรายอาจเป็นเพียงผู้ค้ารายย่อยไม่มีกำลังพอที่จะติดตามเอาสินค้าคืนมาได้ เพื่อขจัดปัญหาดังกล่าว จึงได้มีการจัดหาบุคคลที่สามเข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งปกติได้แก่ บริษัทการเงิน โดยบริษัทการเงินนี้ซื้อสินค้าจากเจ้าของหรือผู้มาติดต่อจากนั้นก็นำสินค้านั้นออกมาออกให้ลูกค้าเช่าซื้อ ในการนี้เจ้าของสินค้าหรือผู้มาติดต่อก็จะได้รับเงินค่าสินค้าจากบริษัทการเงินไป และบริษัทการเงินก็จะได้หลักประกันทางด้านสินค้าที่แน่นอนจากการทำสัญญาเช่าซื้อ โดยบริษัทการเงินจะเป็นผู้เก็บรวบรวมเงินค่าเช่าจากซื้อลูกค้าโดยตรง และสัญญาเช่าซื้อนี้ทำขึ้นระหว่างลูกค้า (ผู้เช่าซื้อ) กับบริษัทการเงิน(ผู้ให้เช่าซื้อ) ตามวิธีการดังกล่าวนี้จึงมีผู้ที่เกี่ยวข้อง 3 ฝ่าย คือลูกค้าหรือผู้ที่จะมาเช่าซื้อ (Prospective hirer) เจ้าของสินค้า หรือผู้มาติดต่อ (The dealer) และบริษัทการเงิน บริษัทเช่าซื้อมักจะต้องมีพนักงานของบริษัทไว้ประจำที่บริษัทเจ้าของสินค้า เมื่อมีลูกค้ามาซื้อสินค้าจะทำสัญญาเช่าซื้อได้ทันที ซึ่งสัญญานี้ยังไม่ได้รับการอนุมัติจนกว่าจะผ่านการตรวจสอบสินเชื่อก่อน ในบางกรณีบริษัทผู้ให้เช่าซื้ออาจทำสัญญาให้ค่านายหน้าแก่เจ้าของสินค้าในการที่จะจัดหาสัญญาเช่าซื้อมาให้แก่บริษัท โดยปกติแล้วผู้เช่าซื้อจะต้องจ่ายเงินล่วงหน้า (Down payment) ไว้ก่อน 20-30% ส่วนที่เหลือพร้อมด้วยดอกเบี้ยจะทยอยจ่ายเป็นงวดๆ ตามระยะเวลาที่ตกลงกันไว้ในสัญญา เมื่อผู้เช่าซื้อชำระเงินค่างวดครบทุกงวดตามสัญญาแล้ว กรรมสิทธิ์ในสินค้าตามสัญญาเช่าซื้อจะโอนเป็นของผู้เช่าทันที ในกรณีที่จะต้องมีการโอนทะเบียน จะต้องเป็นหน้าที่ของผู้ให้เช่าซื้อที่จะต้องจัดการโอนให้แก่ผู้เช่าซื้อให้เรียบร้อย นอกจากนี้แล้วบริษัทผู้ให้เช่าซื้อยังบังคับให้ผู้เช่าซื้อจะต้องทำประกันภัยสำหรับสินค้าที่จะเช่าซื้อ โดยผู้รับผลประโยชน์คือบริษัทผู้ให้เช่าซื้อ ซึ่งในการทำประกันภัยผ่านบริษัทผู้ให้เช่าซื้อซึ่งบริษัทผู้ให้เช่าซื้อจะได้รับส่วนลดเป็นรายได้ นอกเหนือจากรายได้ค่าดอกเบี้ยตามสัญญาเช่าซื้อ

3.5 ลักษณะการทำธุรกิจลิสซิ่งในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

โดยทั่วไปบริษัทลิสซิ่งที่ดำเนินกิจการอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มักดำเนินการให้บริการสินเชื่อทางด้านเช่าซื้อเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความต้องการสินเชื่อของบุคคลธรรมดาที่มีมากในตลาดลิสซิ่ง เช่นมีความต้องการซื้อรถยนต์ใหม่หรือรถยนต์มือสอง ต้องการเงินค่านำจองสิ่งของเพื่อหมุนเงินระยะสั้น และอื่นๆ ความต้องการสินเชื่อโดยภาพรวมของผู้เช่าในตลาดลิสซิ่งก็มักเป็นผู้เช่าในนามบุคคลธรรมดา มากกว่าผู้เช่าที่เป็นในนามนิติบุคคล และเหตุผลที่สำคัญนอกเหนือจากนี้ก็คือ ข้อจำกัดในการดำเนินงานทางด้านกิจการเช่าซื้อที่มีข้อจำกัดน้อยกว่ากิจการลิสซิ่งยกตัวอย่าง บางกิจการเป็นบริษัทเงินทุนได้รับใบอนุญาตให้ดำเนินธุรกิจลิสซิ่งได้ด้วย แต่มักเน้นเรื่องของการเช่าซื้อมากกว่าการทำธุรกิจลิสซิ่ง ทั้งนี้เพราะแต่เดิมธุรกิจลิสซิ่งต้องนำระบบภาษีการค้ำมาใช้ซึ่งทำให้ธุรกิจลิสซิ่งมีภาระภาษีค่อนข้างยุ่งยากจึงทำให้ผู้ประกอบการขาดความนิยม

การปล่อยสินเชื่อของบริษัทลิสซิ่งในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่จะเน้นการให้บริการสินเชื่อทางด้านรถยนต์มือสอง ไม่ว่าจะเป็นรถยนต์นั่งส่วนบุคคลหรือรถบรรทุก และ รถจักรยานยนต์ สำหรับสาเหตุของความนิยมในการขอสินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์มีมากเพราะเป็นยานพาหนะที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิต จึงทำให้ปริมาณความต้องการของลูกค้ามีมาก ถึงแม้จะเป็นการดำเนินธุรกิจที่จับกลุ่มตลาดท้องถิ่นก็ตาม อีกทั้งอัตราดอกเบี้ยสำหรับการปล่อยสินเชื่อรถยนต์มือสองสูงกว่ารถยนต์ใหม่ด้วยจึงทำให้ผู้ประกอบการลิสซิ่งถึงเห็นถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับถึงแม้จะอยู่ในภาวะเสี่ยงสูงก็ตาม ดังนั้นการดำเนินกิจการของบริษัทลิสซิ่งในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จึงถือเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของการปล่อยสินเชื่อสำหรับรถยนต์ใหม่ ส่วนบริษัทเงินทุนต่างๆ ส่วนใหญ่มักจะเป็นผู้ครองตลาดสินเชื่อรถยนต์ใหม่เพราะมีการติดต่อโดยตรงกับบริษัทขายรถยนต์ใหม่ และการให้บริการทำสินเชื่อเช่าซื้อเพื่อการบริโภครถยนต์ใหม่จึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของกลยุทธ์การขายเพื่อเพิ่มยอดขายให้มากขึ้น และเท่าที่ผ่านมาผู้บริโภคนิยมทำการเช่าซื้อเพราะสามารถเพิ่มความสะดวกสบายให้กับชีวิตง่ายขึ้น ดังนั้น แหล่งเงินที่จะบริการสินเชื่อเพื่อให้เช่าซื้อจะต้องเป็น บริษัทเงินทุน เพราะมีการบริการที่กว้างไกลกว่ากล่าวคือ เงินทุนของบริษัทเพื่อการบริการสินเชื่อจะมีมากกว่า โดยสังเกตได้จากทุนจดทะเบียนก็ต้องเป็นไปตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดไว้ ซึ่งมาก

กว่าบริษัทลิสซิ่งจำกัดตามท้องถิ่น และบริษัทเงินทุนจะส่วนใหญ่จะมีสาขาทั่วทุกหัวเมืองใหญ่ในประเทศไทย ทั้งนี้เพื่อที่จะให้บริการสินเชื่อรถยนต์ใหม่ที่มีการขายอยู่ทั่วประเทศเช่นกัน จึงส่งผลต่อบริษัทลิสซิ่งทั่วไปในเขตท้องถิ่นที่ไม่สามารถจะแข่งขันในตลาดรถยนต์ใหม่ได้ เพราะเงินทุนของบริษัทมีน้อยกว่า และ สาขาการบริการไม่ทั่วถึงเช่นกัน

การให้บริการสินเชื่อเช่าซื้อของบริษัทลิสซิ่ง ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ที่นิยมดำเนินการกันมี 2 วิธีการคือ

1. การเช่าซื้อสำหรับการซื้อทรัพย์สิน โดยส่วนใหญ่แล้วทรัพย์สินจะเป็นประเภทยานพาหนะ และการติดต่อขอรับบริการสินเชื่อก็มักจะมีตัวแทนขายรถยนต์ของตลาดมือสอง หรือมอเตอร์ไซด์ เป็นนายหน้าหลัก

2. การเช่าซื้อสำหรับการบริการเงินค้วน คือผู้ใช้บริการจะนำสินทรัพย์ที่ตนมีอยู่ไม่ว่าจะเป็นรถยนต์ รถจักรยานยนต์ ที่ดิน ฯลฯ ก็ตามมาทำการจดจำนองต่อบริษัทลิสซิ่ง เพื่อได้รับเงินตามที่ต้องการ

สำหรับการอนุมัติสินเชื่อนี้บริษัทลิสซิ่งจะอนุมัติวงเงินให้ผู้ขอใช้บริการที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่บริษัทกำหนด โดยแต่จะให้สินเชื่อไม่เกินร้อยละ 60 ของมูลค่าสินทรัพย์

จากเหตุผลต่างๆ ดังกล่าวข้างต้นจึงทำให้ผู้วิจัยต้องการที่จะศึกษาถึงความสำคัญของบริษัทลิสซิ่งที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการกู้ยืมเงินของบริษัทลิสซิ่ง ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เพราะจากสถานการณ์และผลประโยชน์จากการประกอบกิจการลิสซิ่งในปัจจุบันซึ่งธุรกิจลิสซิ่งมีการแข่งขันกันค่อนข้างรุนแรง จึงต้องมีจุดประสงค์เพื่อที่จะแข่งขันและรักษาส่วนแบ่งตลาดของตนให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้